

DOGODILO SE

Iva Rakić

PHAROS

ANTIČKA KULTURA HRVATSKOG SREDOZEMLJA

XXIV. seminar za mlade
24. srpnja - 31. srpnja 2018.

Krajem srpnja, već 24. godinu zaredom, Stari Grad na Hvaru otvara vrata zaljubljenicima u antiku. Ovog ljeta, 24. srpnja, dvadesetak učenika uputilo se iz Splita na seminar za mlade pod imenom „PHAROS - ANTIČKA KULTURA HRVATSKOG SREDOZEMLJA”.

Seminar je namijenjen svim učenicima koji žele unaprijediti i proširiti svoje znanje o grčkom i latinskom jeziku, ali i o kulturi i civilizaciji koja seže 2400 godina u prošlost. Tijekom sedam dana seminara „Pharos” sudionici neposredno i interaktivno upoznaju antičku povijest od 4. stoljeća prije Krista, odnosno od samog dolaska Grka na hvarsko

tlo. Osim učenika klasičnih gimnazija iz Splita i Zagreba, sudjelovali su i učenici Franjevačke klasične gimnazije u Visokom.

Kako je izgledao seminar ove godine? Najprije smo laganom šetnjom uz vodstvo prof. Tončija Maleša krenuli tragovima najstarije povijesti ovog grada. Saznali smo o dolasku Grka s otoka Para, osnivanju kolonije *Pharos* koji je svojedobno bio samostalni polis. Između ostaloga, grad je kovao vlastiti novac, postojale su radionice keramike, a grad je obilovao hranom koju je davalo plodno polje – Faroska hora (Χώρα Φάρου) s danas najbolje očuvanom antičkom grčkom parcelacijom na Mediteranu. Obilazeći lokalitete mogli smo *in situ* čuti čitav povijesni presjek događaja na ovim prostorima. Nakon stvorene antičke slike Staroga Grada, uslijedila je večera i druženje svih sudionika Seminara.

Ove godine tema seminara bila je „Voda”. Njome smo se bavili u lektoratima, radionicama i predavanjima. Lektorati su se održavali sa zapadne strane Hektorovićeve Tvrđalja, na početku Njive, predjela Staroga Grada, u palači Biankini. Ova velika neorenesansna kuća sa stoljetnim himalajskim cedrom u središtu vrta, postala je na nekoliko dana naše radno mjesto. Upravo je tamo prof. Davida Bronzović Švenda održala prvi lektorat pod imenom „Voda roditeljica”. Čitajući dijelove epa *Teogonija* grčkog pjesnika Hesioda i citate iz Aristotelove *Metafizike*, razmišljali smo o vodi kao počelu i izvoru života. Slijedio je lektorat prof. Ive Rakić s temom „Voda ubojica”. Polaznici su prevodili grčki mit o Deukalionu i Piri, koji je obradio rimski pjesnik Ovidije u *Metamorfozama*,

došavši do saznanja da motiv *vode ubojice* u djelima služi kako bi se zajedničkom linijom prikazivanja ljudske (zemaljske) pokvarenosti i grijeha na zemlji, te nadnaravne ili duhovne kazne koja proistječe iz grijeha pokvarenosti, što bolje prikazao tijek propadanja ljudskog roda. Prof. Tonći Maleš vodio je lektorat o *vodi spasiteljici* na kojem su polaznici čitali i prevodili odlomke Homerove *Odiseje*.

Likovnu je radionicu vodila slikarica Frana Grbić. Zadatak likovne radionice bio je doista zahtjevan. Seminaristi su marljivo i precizno tehnikom otiskivanja akrila na podlogu izrađivali prikaz ranokršćanskog mozaika iz 6. st. nađenog u Starom Gradu. Potrebno je naglasiti iznimnu zanimljivost izrade samog mozaika, gdje su osim polaznika sudjelovali i profesori.

Marin Vukšić, fizičar s Instituta Ruđer Bošković, počastio nas je silno poučnim predavanjem o vodi, ovog puta iz znanstvene perspektive.

I ove je godine Frana Grbić osmislila nešto drugačiju aktivnost. Mnogo je naime tragova koje su stari Rimljani i Grci ostavili na ovom prostoru, a s tim su se polaznici seminarara mogli neposredno upoznati. Podijeljeni u četiri grupe sudjelovali su u edukativno–interaktivnoj igri *lov na blago*. Kroz razne su zadatke vezane uz vodu upoznavali skrovita, ali ne manje bitna, mjesta Staroga Grada, antičke natpise i spomenike, no isto su tako morali ispunjavati razne ponekad i neobične zadatke. Rezultati i rješenja bili su prikazani iste večeri projekcijom u vrtu palače Biankini, uz puno čaša vode, puno smijeha, vedrine, ali i novih spoznaja.

Ovogodišnji nas je izlet vodenim putem vodio brodom u Bol na otoku Braču. Dvosatna vožnja brodom prošla je u ugodnim razgovorima i druženju. Još je u antička vremena otac medicine, grčki znanstvenik Hipokrat, tvrdio da morska voda liječi i ima blagotvorni učinak na čovjeka, stoga nije bilo razloga da se i mi toga ne bismo držali.

Vrativši se u Stari Grad prihvatili smo se pripreme javne priredbe. Podijeljene su uloge za predstavu. Polaznici su naizmjenice čitali i učili napamet svoje tekstove, drugi su učili skandirati, treći su dovršavali mozaik koji je plijenio pažnju svakog prolaznika, četvrti su izrađivali plakate za promociju predstave. Poslu nije bilo kraja.

Slijedila je priredba. U suton, na obali, dijelom i u moru, prkoseći valovima i vjetru, predstavili smo publici antičke misli o vodi i uprizorili Odisejevo stradanje na moru, bijes Posejdonov i samilost nimfe Leukoteje te njezinu nenadanu pomoć velikom stradalniku. Također, predstavljen je i prikaz ranokršćanskog mozaika koji je oduševio sve posjetitelje predstave. Uslijedio je veliki pljesak kao nagrada za uloženi trud. Podijeljene su i diplome i nagrade sudionicima, a završne riječi prof. Tončija Maleša dokazale su punu opravdanost i smisao cijelog Seminara.

Još pod dojmom završne priredbe počastili smo se darovima mora – obiljem ribe koju je sam ulovio i pripremio jedan od polaznika seminara (Posejdon iz predstave!).

Cijeli seminar bio je lijep odmak od užurbane sadašnjosti. Riječi jedne polaznice koja već drugi put sudjeluje na seminaru ukratko iskazuje sve: „Naš seminar na Hvaru uključuje lektorate koje vode profesori grčkog i latinskog. Na njima se svake godine puno toga nauči kroz prevođenje tekstova antičkih pisaca. Međutim, nije bitan samo njihov sadržaj, nego i životno iskustvo i, možda najdragocjenije, prijateljstva koja se rađaju kroz zajednički život i rad sa svim sudionicima i profesorima. Tako se stvaraju nezaboravne uspomene.”

PREDAVAČI:

Iva Rakić, prof., Osnovna škola Silvija Strahimira Kranjčevića, Zagreb

Davida Bronzović Švenda, prof., Privatna klasična gimnazija s pravom javnosti, Zagreb

Fra Grbić, slikarica

Tonći Maleš, prof., Privatna klasična gimnazija s pravom javnosti, Zagreb

Marin Vukšić, mag. phys., Institut Ruđer Bošković, Zagreb

SUDIONICI:

Ira Baretić, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Pablo Biluš, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Vega Jana Bogdanić, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Merima Bulbulušić, Franjevačka klasična gimnazija, Visoko

Mustafa Hajrić, Franjevačka klasična gimnazija, Visoko

Tvrtko Lončarić, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Nika Marković, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Andrija Mesić, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Ana Runjić, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Anamarija Šitum, Nadbiskupska klasična gimnazija, Zagreb

Luka Šop, Klasična gimnazija, Zagreb

Tomislav Stipić, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Lara Štorga, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Karlo Topić, Privatna klasična gimnazija, Zagreb

Mare Valenta, I. gimnazija, Split

Bruno Vučković, Nadbiskupska klasična gimnazija, Zagreb

Lucija Zorica, Klasična gimnazija, Zagreb

